

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

VIII. Leonidae martyrium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A apud posteros gloriam fuisse consecutum à Porphyrio traditum est; at Origenem alterum Plotini sodalem nihil præter libellum De Damonibus scriptum reliquisse docent idem Porphyrius, & Longinus. Imperantibus præterea Gallo & Volufiano Origenem cum, qui Adamantius usurpatur, extremum clausisse diem prodit Eusebius; Origenem vero alterum sub Gallieno librum quemdam elaborasse in eadem Plotini vita scriptum Porphyrius reliquit. Quibus tertium illud argumentum addo. Origenem Adamantium sibi valde adolefcenti cognitum aliquando fuisse Porphyrius tradidit; quod non dixisset profecto, si diuturna sibi cum illo & constans intercessisset necessitudo: Origenis autem alterius Romæ condiscipulum & aequalem fuisse Porphyrium memoria prodidit Eunapius. Sane imperium tenente Philippo iter Romam neququam suscepisse Origenem Adamantium, & Roma omnino per id tempus abfuisse certissimum est; nec enim tam longam peregrinationem credibile est silentio fuisse prætermiffuros Eusebium, & Hieronymum: at Origenem alterum ad Plotinum Romæ tum in Scholis publice differrentem accessisse auctor est idem Porphyrius. Id si animadvertisset Baronius, neque contra Eusebij fidem Origenem Adamantium, quem ab alio non distinxit, secundo Romam abiisse ad Fabianum Papam purgandi sui causa excogitasset, neque Possentino & Halloxio idem ut crederent causam præbisset: hoc enim unus ille Porphyrij locus Virò magno persuasit. Quemadmodum autem duos Origenes in unum confuderunt nonnulli, ita ex uno & eodem Origene Leonida filio duos Origenes alij effinxerunt, verum alterum, à quo orti sunt Origenista simpliciter dicti; alterum Origenistarum, qui Fœdi cognominati sunt, principem & antesignanum. Id miror temere nonnullos affirmare, quod ignorare se testatur Epiphanius scriptor locupletissimus, & proximus temporum illorum Epiphanius verba parum sincere reddidit Augustinus: cum enim conceptis verbis nescire se professus fuisset Epiphanius, an ab Adamantio Origene, an ab alio impuri Origenista propagati sint, hæc ita reddidit Augustinus: *Origeniani à quodam Origene dicti sunt, non ab illo qui fere omnibus notus est, sed ab alio nescio quo. de quo vel sectatoribus eius Epiphanius loquens, &c.* Vitiatam ab Augustino sententiam nova accessione fecerunt Augustini simius Prædestinati auctor, quem edidit Sirmondus; sic enim scripsit: *Quadragesimam & secundam Hæresim Origeniani inchoaverunt; à quodam Origene, non illo qui fere omnibus notus est, sed alio Syro quodam sceleratissimo.* Verba hæc Augustini: *sed ab alio nescio quo, videtur falsa hæc lectio depravasse: sed alio Syro quodam.* Idem capite sequenti alium nobis obtrudit Origenem ab Adamantio nostro diversum, dogmatum eorum auctorem, quorum Adamantium Epiphanius accusavit. Sophronius Hierosolymitanus ab Epiphanio inductus, geminum quoque Origenem, alterum antiquiorem, Adamantium alterum commemorat in Epistola ad Sergium: quod observatione sua dignum Photius existimavit. In eadem causa est Iohannes Damascenus, geminum fingens Origenem, unde duplices orti sint Origenista, Fœdi & Adamantij sectatores. Atque item Guido Carmelita, Elnensis Episcopus, qui figmentum idem arripuit. Atque ita duone extiterint Origenes Origenistarum principes addubitavit Epiphanius; asseverarunt Augustinus, Sophronius, & Iohannes Damascenus; tres autem finxit Auctor Prædestinati, scriptor nequam, ut vel ex eo conicias quod eodem capite Pamphilum martyrem, Episcopum aliquando fuisse tradit. Quod autem asseveravit Augustinus, negavit id diserte Baronius, & causas cur duplex fingeretur Origenes acute peruestigavit. Memoratus porro ab Eunapio Origenes ille quem diximus, Porphyrij & Amelij condiscipulus, idemne sit ac sodalis ille Plotini, an alius, non satis extat; nam qui cum Plotino Ammonium audivit Origenes, Plotini æqualis fuit & amicus, nec doctrina inferior, ut ei ad se audiendum forte venienti erubescens assurgeret Plotinus, nec coram eo verba facere sustineret: at laudatus ab Eunapio Origenes alter Plotini scholam viderit frequentasse, quippe qui Porphyrij & Amelij Romæ condiscipulus fuerit, quorum utrumque Plotini doctrinam Romæ capessivisse constat. Id si sit, Origenes duos iisdem temporibus cum Plotino Romæ conjunctissime vixisse dicendum est, alterum eius condiscipulum, discipulum alterum. Quartum ad hæc Origenem, Ægyptium & ipsum, atque itidem Presbyterum, & Ammonij alterius sodalem, verum Adamantio Origene recentiorem, & Athanasio Alexandrino Episcopo coævum, à Palladio in Lausiaca, & Nicephoro Callisti commemoratum addam: reliquos huius nominis literatorum diligentia investigandos relinquam. Cautionem præterea à studiosis adhiberi velim, ne quotiescunque Adamantij mentio in Scriptoribus Ecclesiasticis incidet, eundem statim hunc arbitrentur esse ac Origenem: id enim nominis, præter alios, Auctori cuidam Christiano fuit, quem ab Origene caute distinguens Theodoretus, utriusque scriptis ad contexendam Hæreticarum fabularum Epitomen usum se non semel profectur.

VIII. Decimum fere & septimum ætatis annum exegerat Origenes, cum Christi Eccl.

clesiam modis omnibus vexare aggressus est Severus Imperator. Cum enim per totum or- A
 bem sese Christiana fides effunderet, veritus quippe est vir cautus ac diligens ne hinc ali-
 qua existeret rerum conversio. Toti itaque Ecclesiae bellum atrox indixit. Ægypto tunc
 præerat cum imperio Latus, qui ut Imperatori fidem suam præstaret ac diligentiam, in
 Ægyptios Christianos, sed in Alexandrinos præcipue ferino ritu defaviit. Tum vero Ori-
 genem ingens martyrij cupido incescit, qui se cum hoc fecisset, egregium scilicet vitæ fru-
 ctum cepisse arbitrabatur. Præsentit id mater, & precibus ac rationibus excogitatis vix filij
 propositum repressit. Quod omnibus porro votis concupiverat filius, id repente patri ob-
 jectum est: qui in vincula Christi nomine coniectus, morti destinatur. Sopitum martyrij
 desiderium in Origenis animo excitavit Leonidæ constantia, ut quavis sibi potius fu-
 beunda tormenta, quam à sperata martyrij gloria discedendum putaret. At mater adhibitis B
 frustra sletibus filij impetum tardavit arte, & occultis ipsius vestimentis invitum domi reti-
 nuit. Itaque quod ipse facere non potuit, patri ut faceret literarum adhortationibus au-
 ctor fuit: quibus confirmator effectus Leonides capitis supplicium tulit, anno, ut dixi, Se-
 veri decimo, ad X. Cal. Maias, ad quem diem mors eius refertur in Romano Martyrolo-
 gio. Bona eius, quibus familiam dum viveret honeste toleraverat, fisco sunt addita: atq;
 ita Origenis, cum matre ac sex parvulis fratribus in summa egestate & lucum relicti, opes
 omnes contusa sunt. Christianis favebat Alexandria nobilis & opulenta mulier, & fa-
 cultatibus suis sublevabat inopes, sed Orthodoxos ab Hæreticis parum caute discernerebat:
 nam Paulum quemdam Antiochenum, inter Alexandrinos Hæreticos primas tenentem,
 non opibus solum fovit, sed domi etiam exceptum in filium adoptavit. Origenis illa quo- C
 que casum miserata, pueri languescere non sinit industriam, & animum incultu torpere;
 sed victu, ceterisque rebus commode & liberaliter habuit. Inde Origeni aliqua cum Paulo
 intercessit consuetudo: sed quamvis ad hunc propter eloquentiam homines non Hæretici
 modo, sed Orthodoxi etiam concurrerent, numquam adduci potuit Origenes ut preca-
 tionum cum eo confociaret usum, quod Ecclesiae legibus vetitum esse meminerat. Non
 leviter hic ab Eusebio, quem tamen asseclatur palam, sed hoc loco, ut videtur, intellexit
 parum, dissentit Nicephorus: Paulum quippe divitis hujus formine maritum fuisse scribit,
 Origenem adoptione filium; quod ex male acceptis Eusebij verbis sensisse illum statim
 intelliget, qui verba eius contenderit cum Eusebianis, vel Rufini interpretationem cum D
 utroque contulerit.

Nicoph. lib.
3. cap. 1.

IX. Acceptum incommode diligentia sarcire cupiens Origenes, & fortunam industria
 sublevare, traditam sibi à Patre humaniorum doctrinarum cognitionem acerrimis studiis ex-
 coluit, tantosque fecit in Grammaticis disciplinis progressus, ut eas publice docendas susci-
 peteret. Hinc largus illi ad usus vitæ necessarios proventus. Ethnicos autem adeo illexerat
 Christi religio, ut metu fugatis Ecclesiae Doctoribus, consuerent ad Origenem adhuc ado-
 lescentem, sed doctrina in adolescentia & virtute conspicuum, ab eoque sacra sibi dogma-
 ta exponi vellent. Cujus sermonibus affecti plerique, Christi suscepta fide, in inti-
 mam ejus familiaritatem sese adjunxerunt. Itaque Alexandria Ecclesiae Episcopus Deme-
 trius, non feliciter Christianorum res in Ægypto reparare se posse credidit, quam si Cate-
 chumenorum curam uni Origeni octodecim annos nato demandaret. Vtrasque hic igitur E
 sustinebat partes, Literatoris, & Catechista.

Nova interim Aquilæ Alexandria Præfeti in Ecclesiam detonuit Persecutio, in eaq; Ori-
 genes singularibus fidei, pietatis, ac constantiæ speciminibus editis magnam sibi inter
 Christianos famam & gratiam peperit. Cum enim traheretur ad necem Martyres Christi,
 obvius amplectebatur, asseclabatur euntes, morientibus aderat, & tormentorum savitiam
 allocutionibus & solatis levabat. Vnde circumstantis populi conversa in se iracundia,
 lapidibus appetitus, cum nefariorum hominum vix effugisset manus, statim domus
 eius, quam frequentari Catechumenis adverterant, armatis hominibus circumfessa est.
 Mihi imprimis eorum probatur opinio, qui tempestatum huic egregium Origenis facinus, ab
 Epiphatio commemoratum adjungunt, quando eum adraso vertice, quales Ægypti F
 puorum Deorum ministri esse solent, pro fani Serapidis gradibus stantes Ethnici, pal-
 marum ramos præbere jussertunt Sacerdotibus, qui ad obeunda sacra ascendebant, quo
 more eorum gravissima ceremoniæ continentur. Acceptis ille palmarum furculis, præsentem
 animo & erecto, adstantes alta voce sic allocutus est: Adeste, accipite ramum, non Tem-
 pli Idolis consecrati, sed Christi. Quibus Gentilium in se concitatis animis, fugere, latita-
 re, & latebras crebro commutare coactus est.

Epiph. lib.
64. cap. 1.

Baron. ad
A. 101. N.
6.
Fall. Lant.
cap. 147.

X. Alexandria sub idem tempus excessisse ipsam, & Casaream Cappadociæ confu-
 gisse cenfet Baronius, Palladij auctoritate permotus, qui Origenem scribit, cum Gentilium
 vexationem fugeret, Casareæ apud Iulianam virginem delituisse biennio, & in literis ani-
 mum habuisse. Deinde hæc subneclit: *ὁ ὄργης δὲ ταῦτα ἐν τῷ γογγυμῆρα ἐν παλαιότητι βιβλίου*